نگاه بیرون

بحران جعلی هسته‌ای

Daily Times

جاناتان پاور . نزهت امیرآبادیان

● تشدید هراس از غنی‌سازی اورانیوم ایران چیزی بیش از تاکتیک جورج دبلیو بوش برای تغییر رژیم در ایران نبود. تصور توانایی ساخت بمب هسته‌ای توسط ایران فعلا ضعیف شده است. تعهدات مفصلی که سال گذشته ایران در جریان توافق موقت با غرب داد، نشان داد که این تصور بی‌اهمیت بوده، تلاش‌ها اکنون معطوف به توافق نهایی است که درواقع کار ساده‌ای نیست. چندین‌سال پیش آمریکا با اجازه ضمنی اروپایی‌ها، استادانه این بحران جعلی را ایجاد کرد. به عقیده من در حال حاضر پس از ۳۰ سال غلبه بر این تاکتیک چندان ساده نیست. این موضوعی است که گراهام فولر، معاون سابق رییس شورای اطلاعات ملی آمریکا گفته بود. هم‌اکنون کتابی جدید باعنوان «بحران جعلی»، نوشته گرت پورتر، یک خبرنگار تحقیقی موشکاف، از تلاش‌های آمریکا با تبانی اسراییل برای درتنگناقراردادن ایران و درعین‌حال کم‌اهمیت‌جلوه‌دادن هرگونه تلاش ایران برای حل مناقشه هسته‌ای پرده برداشته است. اما پیش از پرداختن به این موضوع، می‌خواهم نکته‌ای درباره مفهوم اسلامی اخلاق بیان کنم. آیت‌الله خمینی، بنیانگذار و آیت‌الله علی خامنه‌ای، رهبر ایران، بارها به‌صراحت اعلام کرده‌اند از نظر ایران ساخت بمب هسته‌ای برخلاف اعتقادات و فقه اسلامی است. به عقیده من باورکردن این سخنان دشوار نیست، در طول جنگ تلخ و خونین صدام حسین برضد ایران، ایران از استفاده از تسلیحات شیمیایی علیه عراق خودداری کرد، با اینکه عراق این کار را کرد. زیرا ایران استفاده از تسلیحات شیمیایی را برخلاف اخلاق اسلامی می‌دانست. عرف دینی ایران با داعش یا طالبان پاکستان تفاوت دارد. در حالی‌که آمریکا به اخلاق غربی خود متعهد نبوده، زیرا برخلاف باورهای مسیحی یا ارزش‌های سکولار آمریکا و برخی از کشورهای اروپایی، در جنگ طولانی عراق علیه ایران، تسلیحات پیشرفته و اطلاعات در اختیار صدام قرار دادند. نمی‌توان گفت که ایران در سال‌های اخیر در گفت‌وگوهای هسته‌ای، شفاف عمل کرده است. ایران هم به‌دنبال بازی‌پنهان با آمریکا، اتحادیه اروپا، روسیه و آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای بوده است. آمریکا، اتحادیه اروپا، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و اسراییل نیز توانسته‌اند از ابهامات موجود تا جایی که برایشان مقدور بوده است، سوءاستفاده کنند. آنها تلاش کرده‌اند جامعه بین‌المللی را متقاعد کنند که ایران در ساخت بمب اتمی تردید به خود راه نمی‌دهد و زمان، محدودیت اصلی این کشور برای ساخت بمب است. هرگز پذیرفته نشده است که ایران وارد این بازی شطرنج شد تا غرب را وادار به برداشتن تحریم‌هایی کند که از زمان ریاست‌جمهوری جیمی کارتر در بحران گروگانگیری اعمال شد. ابهام در مورد برنامه هسته‌ای تنها اهرمی برای ایران بوده برای متقاعدکردن غرب برای لغو تحریم‌ها. درواقع ایران به این وسیله آمریکا و اروپا را بر سر میز مذاکره آورد. غنی‌سازی اورانیوم چیزی جز تاکتیک ایران برای برداشته‌شدن تحریم‌ها نبوده و برای جورج دبلیو بوش بهانه‌ای برای تغییر رژیم ایران. پورتر در کتاب خود به نکات مهمی اشاره می‌کند: در سال ۲۰۰۴ بوش از توافق بین ایران و انگلیس، آلمان و فرانسه به‌طور علنی حمایت نکرد. بر اساس این توافق، ایران متعهد می‌شد برنامه هسته‌ای، با حجم کوچک داشته باشد که به‌منزله تهدیدی برای تولید و گسترش تسلیحات هسته‌ای نبود. سازمان اطلاعاتی آمریکا، سیا، اشتباهی سازمان‌یافته انجام و اطلاعات گمراه‌کننده‌ای در مورد ایران ارایه داد همانطور که درباره تسلیحات اتمی در عراق ارایه داده بود که باعث شد بوش به جنگ با عراق برود. بوش یافته‌های موجود در گزارش «برآورد ملی اطلاعاتی» در سال ۲۰۰۷ را نادیده گرفت که در آن گفته شده بود ایران تحقیق درباره ساخت تسلیحات هسته‌ای را در سال ۲۰۰۳ متوقف کرده است. پرونده «اطلاعاتی» که آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، سال ۲۰۰۹ منتشر کرد که در آن آمده بود ایران به‌دنبال ساخت سلاح‌های هسته‌ای است، بر اساس اطلاعاتی بود که به‌طور عمده اسراییل ارایه داده بود. وقتی بیل کلینتون، رییس‌جمهور پیشین آمریکا سیاست این کشور در قبال ایران را با سیاست اسراییل همسو کرد، هنوز مقامات بلندپایه اطلاعاتی اسراییل به اندازه اسحاق رابین، نخست‌وزیر سابق و بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر فعلی- که از هر استدلالی که می‌توانستند برای بدنام‌کردن ایران استفاده کردند- احساس خطر نمی‌کردند. این بوش بود که با تزریق زهر در روابط به‌دنبال هدف تغییر رژیم بود، به همین دلیل با توافق ایران و اروپا از طریق مذاکره مخالف بود. درحال‌حاضر باراک اوباما، رییس‌جمهور آمریکا، به‌دنبال بازسازی روابط بر اساس اعتماد به رهبران ایران است. اما بازسازی این روابط نیازمند این است که آمریکا نرمش بیشتری از خود نشان دهد و ایرانیان را متقاعد کند که قصد تغییر صادقانه سیاست‌های خود را دارد. تنها در این صورت توافق نهایی حاصل می‌شود و ترس از سلاح هسته‌ای ایران از بین می‌رود.

علی لاریجانی در روز آخر سفر منطقه‌ای:

همانند گذشته کنار مردم کردستان عراق هستیم

عکس: امیر پورمند، ایسنا

شرق: تور منطقه‌ای «علی لاریجانی»، رییس مجلس ایران از «دمشق»، پایتخت سوریه شروع شد و شب گذشته در «اربیل»، مرکز کردستان عراق خاتمه یافت. سهم «عراق» در این سفر، بیش از «سوریه» و «لبنان» بود؛ او در عراق ابتدا به «نجف» رفت و سپس عازم «بغداد» پایتخت این کشور شد. او در این شهر با مقامات عراقی دیدارهای زیادی انجام داد که دیدار با «حیدر عبادی»، نخست‌وزیر و «ابراهیم جعفری»، وزیر خارجه این کشور از مهم‌ترین آنها بود. «لاریجانی» پیش از این با همتای عراقی خود و همچنین «فواد معصوم»، رییس‌جمهور عراق نیز دیدار و گفت‌وگو کرده بود. او پس از بغداد، عازم اقلیم کردستان عراق شد و ابتدا در «سلیمانیه» به عیادت «جلال طالبانی»، رییس‌جمهور پیشین عراق رفت. او پس از عیادت از مام «جلال» به «اربیل» مرکز اقلیم کردستان عراق رفت. «لاریجانی» در زمان حضور در عراق، با سفر به «نجف»، «کربلا» و «کاظمین» حرم‌های ائمه اطهار را زیارت کرد. او همچنین با آیت‌الله سیستانی مرجع تقلید با نفوذ شیعیان در عراق نیز دیدار داشت. دیدار با شخصیت‌های سیاسی عراق، از جمله «عمار حکیم» رییس مجلس اعلای اسلامی عراق، «احمد چلبی» دبیرکل کنگره ملی عراق، «برهم صالح» نخست‌وزیر سابق کردستان عراق و «محمود مشهدانی» رییس سابق پارلمان عراق از جمله برنامه‌های دیگر «لاریجانی» در سفرش به عراق بود. به گزارش «تسنیم»، «عمار حکیم» رییس مجلس اعلای اسلامی عراق در دیدار با «لاریجانی» با بیان اینکه «رابطه ایران و عراق تنها به شیعیان محدود نشده و اهل سنت و کردها را نیز شامل می‌شود»، گفت: «قطعا آمریکا اگر می‌خواست برای مبارزه با تروریست‌ها وارد عمل شود، چهار یا پنج‌ماه طول می‌کشید اما ایران چهار یا پنج‌روزه وارد عمل شد و کمک‌های جدی و خوبی به عراق در این حوزه کرد.»

دعوت از رییس و اعضای پارلمان اقلیم کردستان عراق برای سفر به تهران

«علی لاریجانی» در چهارمین روز از سفر به عراق، با «مسعود بارزانی»، رییس اقلیم کردستان در «اربیل» دیدار و گفت‌وگو کرد.

به گزارش «فارس»، او با اشاره به موضع قاطع اقلیم کردستان عراق در مبارزه با تروریسم، گفت: «ایران همیشه در کنار شما است.» «لاریجانی» در ادامه بر لزوم توسعه روابط تجاری میان ایران و اقلیم کردستان تاکید کرد و افزود: «با توجه به تجارب گذشته دو طرف باید از ظرفیت‌های پیش‌رو برای توسعه اقتصادی استفاده کنند.» در این دیدار، «مسعود بارزانی» ضمن خوش‌آمدگویی گفت: «این سفر، اقدام خیلی خوبی بود که می‌تواند فصل جدیدی از روابط را میان ما و ایران ایجاد کند.» او در ادامه ضمن قدردانی از دولت و ملت ایران درباره حمایت‌های اخیر گفت: «ایران همیشه در روزهای سخت، کنار ما بوده و در این ایام سخت اخیر نیز در کنار ما بود.» «بارزانی» همچنین تاکید کرد: «مشترکات زیادی میان اقلیم کردستان و ملت ایران وجود دارد.» پیش از دیدار با «بارزانی»، «لاریجانی» ضمن دیدار با «یوسف محمدصادق»، همتای خود در اقلیم کردستان، از رییس و اعضای پارلمان اقلیم کردستان عراق برای سفر به تهران دعوت کرد. رییس مجلس همچنین با حضور در پارلمان اقلیم کردستان عراق، پیامی را در دفتر یادبود پارلمان اقلیم به یادگار نوشت. او در قسمتی از این پیام نوشته است: «جمهوری اسلامی همیشه در کنار مسوولان اقلیم کردستان بوده، مخصوصا در شرایط سخت. امروز هم این همراهی در شرایط سخت مبارزه با تروریست‌ها خواهد بود.»

مبارزه با تروریسم، محور سفر لاریجانی

رییس مجلس پس از عیادت از «جلال طالبانی» در «سلیمانیه» در ضیافت ناهار او نیز شرکت کرد. او پیش از ترک «سلیمانیه» در فرودگاه این شهر، در یک کنفرانس مطبوعاتی، گفت: «محور این سفرها بحث جریان تروریستی بوده است.» او با بیان اینکه «مردم کرد در حملات تروریستی مظلوم واقع شدند»، افزود: «امروز کردستان مورد حمله وحشیانه داعش قرار گرفته است.» او با اشاره به اینکه «از دیرباز روابط جمهوری اسلامی ایران با اقلیم کردستان عراق بسیار حسنه بوده»، ادامه داد: «این روابط دوستانه و نزدیک، به زمان جنگ و زمان دفاع مقدس بازمی‌گردد؛ همان زمانی که صدام رفتاری وحشیانه با کردهای عراق داشت.» «لاریجانی» با اشاره به اینکه «دوستان ما در اقلیم کردستان جمعند و روابط تاریخی با ایران دارند»، گفت: «ما چه در زمان صدام و چه امروز، هرگاه اقلیم کردستان دچار مشکل شده، به کمکش شتافته‌ایم و در همین زمان نیز با توجه به حمله‌های وحشیانه داعش در جاهای مختلف، جمهوری اسلامی ایران به کمک اقلیم کردستان شتافته و باعث شده است از این مشکل رهایی یابند.» رییس مجلس در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه آیا ایران همان‌طور که از اقلیم کردستان عراق حمایت می‌کند، اگر منطقه‌ای سنی‌نشین نیز تشکیل شود از آن حمایت خواهد کرد، گفت: «بافت‌های جمعیتی را در شرایط فعلی نمی‌توان تغییر داد و طرح چنین موضوعاتی به نفع هیچ‌کس نیست چرا که مهم‌ترین مساله در عراق مبارزه با داعش و تروریست‌هاست.» «لاریجانی» در توصیه‌ای به چهره‌های سیاسی عراق نیز افزود: «در زمانی‌که مهم‌ترین مساله اجرای عملیات و مقابله علیه تروریسم است این صحبت‌ها را نکنند، چرا که صحبت در این مسایل زیاد است.» او همچنین در مورد مفاد دیگر سفرش به عراق، گفت: «درباره برخی مسایل سیاسی که میان عراق و ایران مانده بود نیز بحث و گفت‌وگو شد و به راه‌حل‌های مناسبی رسیدیم.»

این تنها یک نمایش است

«لاریجانی» در دیدار با «حیدر عبادی»، نخست‌وزیر عراق گفت: «موضوع بحران منطقه در شرایط کنونی دارای اهمیت بسیاری است و این معضل تنها با همگرایی کشورهای منطقه حل خواهد شد.» او با اشاره به ائتلاف آمریکایی علیه داعش، گفت: «تاکنون این ائتلاف هیچ اقدام عملی‌ای در این حوزه انجام نداشته و به نظر می‌رسد این تنها یک نمایش است.» «حیدر عبادی» نیز در این دیدار از ایران به خاطر حمایت‌هایی که در تمام مراحل سخت و دشواری که در کنار ملت عراق بوده، تشکر کرد. او ادامه داد: «ایران در جریان بحران اخیر و سقوط موصل خالصانه با همه امکاناتش به کمک عراق آمد.» «عبادی» افزود: «ما این ایثار ایران را فراموش نمی‌کنیم و این ازخودگذشتگی و پشتیبانی ملت ایران را به یاد خواهیم داشت.»

این یک کلاهبرداری سیاسی است

رییس مجلس در دیدار با «ابراهیم جعفری»، وزیر خارجه عراق، با بیان اینکه «برخی از کشورهای منطقه به دنبال از بین بردن آرامش و دموکراسی در عراق هستند»، گفت: «وقتی نام گروه‌های تروریستی را معتدل می‌گذارند، این نام‌گذاری مغز متفکر و ماهیت آنان را عوض نمی‌کند؛ این یک کلاهبرداری سیاسی است.» جعفری نیز در این دیدار با بیان اینکه عراق به دنبال بسیج منطقه‌ای برای مبارزه با داعش است، گفت: «این موضوع نیازمند زمان بیشتری است، از طرفی وضعیت عراق روزبه‌روز در حال بهتر شدن است.» جعفری ادامه داد: «ما هیچ‌وقت خجالت نمی‌کشیم که ایستادگی ایران در کنار خودمان را اعلام کنیم.»

ادامه از صفحه ۶

فراموشی آگاهانه «جریان انحرافی»

اما این تلاش‌ها به هر سمت و سویی پیش رود، نمی‌تواند مسوولیت آنها را در سکوتشان در یک برهه تاریخی خاص به فراموشی سوق دهد. سرمایه اجتماعی کشور در سال‌های گذشته دستخوش تغییرات ساختاری شده و حالا آنها در بازبینی و بازیابی سیاسی و جناحی خود با مشکلات عمده‌ای مواجه‌اند؛ از فقدان شخصیت‌های کاریزماتیک گرفته تا گسست‌های عمیق درون سیستمی.

اما آنها به سبک‌های عجیبی از سر تغافل به دیگری روی آورده‌اند و مدام توپ اتهام را در زمین حریف می‌اندازند و از برچسب‌زدن‌های متنوع فرو نمی‌کاهند.

فراموشی‌شان درباره نقدشان به جریان انحرافی نیز ریشه در همین رویکرد دارد. آنها اصولا می‌خواهند وضعیت را طوری جلوه دهند که گویا در این هشت سال، جریان انحرافی و غیرانحرافی در کار نبوده و افکار عمومی را به امور دیگری متوجه می‌کنند. آنها از بازگشت به گذشته حضور مستقیم و غیرمستقیم‌شان در دولت، واهمه دارند.

نمی‌توانند برخی مسایل را بپذیرند و با انواع ابزارها به پیش می‌شتابند. بی‌خبر از آنکه نمی‌توان بدون مرور خطاها و سکوت‌های معنادار گذشته گامی به پیش نهاد. از انتخابات مجلس گرفته تا ریاست‌جمهوری آینده همگی فرصت‌های سیاسی‌اند که پیروزی در آنها نیاز به شفاف‌سازی حداکثری دارد. در این میان اصولگرایانی پیروز میدان خواهند بود که نه تنها از بازی‌های قدیمی و نخ‌نمای گذشته دست برداشته که هر چه بیشتر مواضع و مسایل‌شان را با جریان‌های اصولگرای انحرافی مشخص کنند.

جریان اصولگرای انحرافی بیش از هر چیز به بالندگی این گفتمان سیاسی در جامعه ایران ضربه زده و حالا حضور دوباره‌شان در قدرت کار ساده‌ای نخواهد بود. مادام که اصولگرایان بخواهند به جای حل مسایل‌شان به برخی امور دیگر پرداخته و مدام بر طبل این‌گونه سوژه‌ها بکوبند نه تنها وضعیت خودشان را بهبود نبخشیده که در معرض تهدید حذف هستند، دست‌کم تندروترهایشان.

گیرنده نامه وزیرخارجه ایران؛ همه غیر از اسراییل

ولایتی: دیدگاه من و ظریف خیلی به هم نزدیک است

نامه «محمدجواد ظریف»، وزیرخارجه ایران به همتایانش در سراسر جهان که روز چهارشنبه منتشر شد، تاکنون دو واکنش از دیپلمات‌های ایران را به همراه داشته است؛ دو واکنشی که از سوی علی‌اکبر ولایتی، مشاور امور بین‌الملل مقام‌معظم‌رهبری و «حسین موسویان» مذاکره‌کننده اسبق هسته‌ای ایران در دوران اصلاحات صورت گرفته است. ولی این نامه هنوز واکنشی از سوی مقامات دیگر کشورها به همراه نداشته که می‌توان دلیل آن را تعطیلات سال نو میلادی دانست. البته انتشار این نامه، توضیحات وزارت‌خارجه ایران را هم در پی داشت. اداره کل دیپلماسی رسانه‌ای وزارت خارجه، درباره نامه «محمدجواد ظریف»، وزیرخارجه، خطاب به وزیران خارجه کشورهای مختلف جهان در توضیحی تکمیلی نوشت: «این نامه به‌طور جداگانه خطاب به کلیه وزیران امور خارجه جهان (به استثنای رژیم اشغالگر قدس) در تاریخ ۹۳/۹/۱۷ تنظیم و سپس توسط سفیران جمهوری‌اسلامی‌ایران به مقاصد عالی آن ارسال شده است.» «ظریف» در نامه مذکور ضمن بیان اینکه «همان‌گونه که در این مذاکرات در مقابل مطالبات نامشروع و تحقیرآمیز ایستادگی کردیم، آن را قاطعانه رد می‌کنیم»، مواضع اصولی جمهوری‌اسلامی‌ایران را درخصوص مذاکرات هسته‌ای تشریح کرده است.

ظریف اطلاع داده بود

«ولایتی» مشاور امور بین‌الملل مقام معظم رهبری، در مورد نامه هسته‌ای ظریف، گفت: «همان‌طور که آمریکایی‌ها قبل یا پس از هر مذاکره، لابی کرده یا به رایزنی با سایر کشورها می‌پردازند تا نظرهای خود را اعمال کنند ما نیز همین کار را انجام می‌دهیم و درواقع آقای ظریف نیز همین کار را کردند تا کشورهای دیگر، مواضع ما را از زبان خودمان بشنوند نه آمریکایی‌ها.» او در گفت‌وگو با «ایسنا» با بیان اینکه «دکتر ظریف اطلاع داده بودند که این کار را انجام داده‌اند، ولی در رابطه با جزییات آن صحبتی نکرده‌اند»، افزود: «هردو ما و همچنین کسانی که در این حوزه فعالیت می‌کنند در چارچوب دیدگاه‌هایی که مقام‌معظم‌رهبری تعیین کردند حرکت کرده و سخن می‌گوییم و در حقیقت این دیدگاه‌ها خیلی به یکدیگر نزدیک هستند.» «ولایتی» همچنین در مورد مذاکرات هسته‌ای اخیر که در «وین» انجام شد، با بیان اینکه «نمونه تغییر مواضع غرب را در مذاکرات وین شاهد بودیم»، گفت: «آنها تا صبح یکشنبه به‌گونه‌ای اعلام موضع کرده بودند که گویی همه‌چیز به سمت نتیجه قطعی می‌رود، ولی به‌طور ناگهانی مواضع آنها تغییر کرد و این نشان می‌دهد که حتی مذاکره‌کنندگان آنها که وزیرخارجه آمریکا هم از جمله آنها بود از خود اختیاری ندارند؛ بنابراین بهتر است آمریکایی‌ها و اعضای ۱+۵ کسانی را برای مذاکره بفرستند که اراده داشته باشند و مانند ما چارچوب‌هایشان مشخص باشد.» او افزود: «قطعا قبل از آغاز هر مذاکره، کشورها با وزاری خارجه خود به توافق‌های مقدماتی می‌رسند، ولی اینکه بعد می‌بینیم آمریکایی‌ها مواضع خود را تغییر می‌دهند، شاید ناشی از آن باشد که عده‌ای در داخل یا خارج به آنها فشار می‌آورند تا نتیجه مذاکرات را به‌نفع خود تغییر دهند.»

اثبات حسن‌نیت ایران؛ پیام نامه ظریف

«حسین موسویان» عضو اسبق تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای ایران، با اشاره به نامه ظریف گفت: «پیام اصلی آقای ظریف در این نامه در یک کلام خلاصه می‌شود و آن اینکه ایران حسن‌نیت خود را برای توافقی جامع در قالب معاهده «ان‌پی‌تی» به اثبات رسانده و این قدرت‌های جهانی هستند که به علت درخواست‌های فراتر از «ان‌پی‌تی» مانع نهایی‌شدن توافق بوده و هستند.» او همچنین در مورد اشارات ظریف به ایستادگی مقابل درخواست‌های نامشروع و تحقیرآمیز در مذاکرات هسته‌ای افزود: «مشکل اساسی مذاکرات ایران و قدرت‌های جهانی از ابتدا تاکنون به‌خاطر درخواست‌های فراتر از «ان‌پی‌تی» غربی‌ها بوده است. نامه آقای ظریف درواقع اشاره‌ای به این واقعیت است.» این عضو اسبق تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای ادامه داد: «هم ما باید مشکلات داخلی آمریکا را درک کنیم و هم آمریکایی‌ها باید مشکلات داخلی ما را درک کنند. من اخیرا در جلسه‌ای به اروپایی‌ها و آمریکایی‌ها گفتم که مشکلات داخلی ما و آمریکا مشابه است با یک تفاوت که ما رهبری داریم که وقتی تصمیم بگیرد همه تابعند و آمریکا چنین رهبری ندارد.»
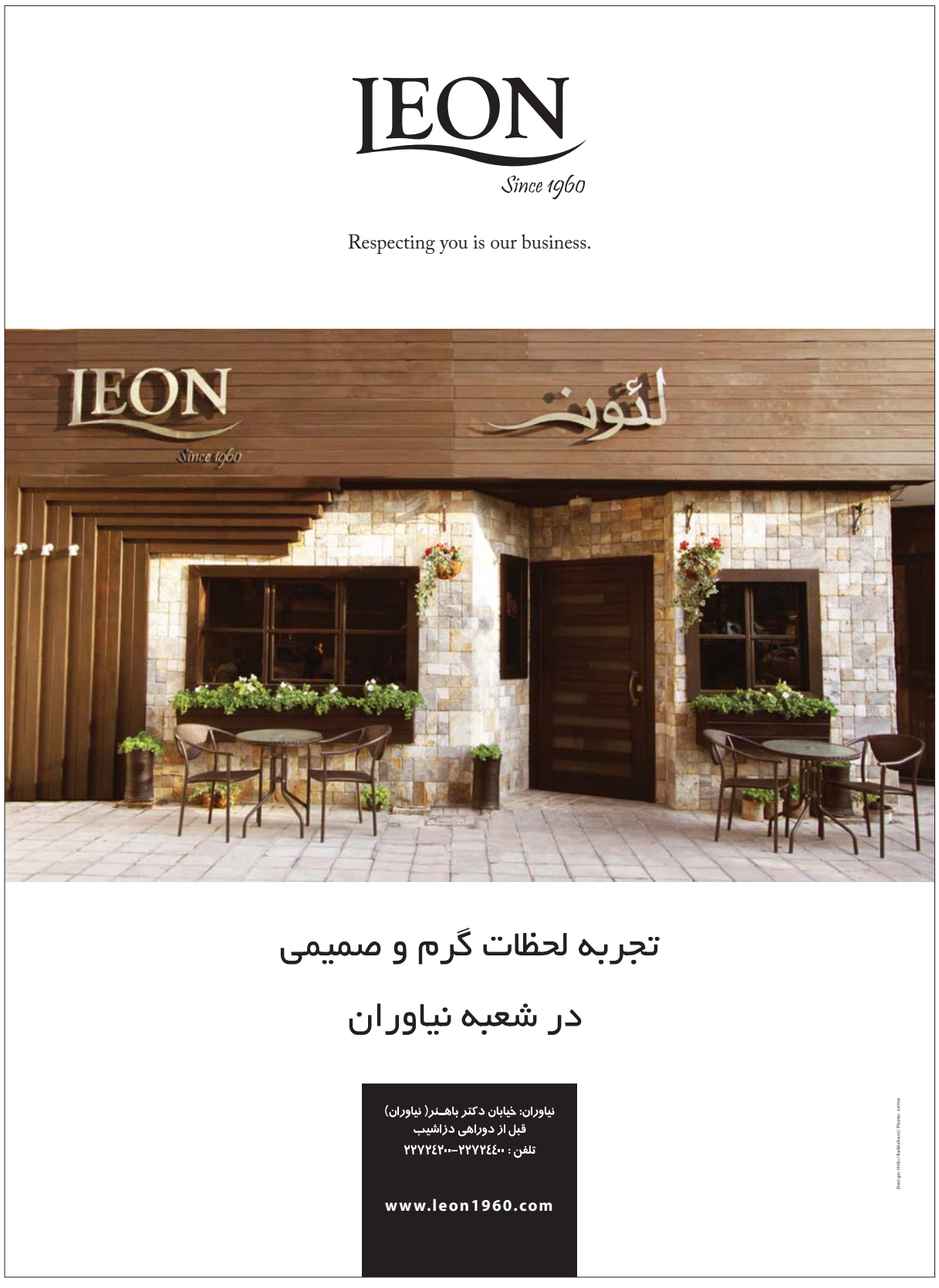
«ظریف» وزیرخارجه ایران در نامه‌اش خطاب به همتایان خود در کشورهای مختلف جهان تاکید کرده است: «من اطمینان دارم که توافق جامع، کاملا در دسترس است. آنچه مورد نیاز است، آینده‌نگری، اراده سیاسی و قبول واقعیت‌ها و نیز جسارت برگزیدن یک انتخاب صحیح است تا به‌جای تسلیم‌شدن در برابر منافع خاص و امیال گروه‌های فشار پرسروصدایی که به‌طور فزاینده محبوبیت خود را از دست داده‌اند، تمامی جامعه جهانی از آن منتفع شوند.»